



Arkivreferanse: 2026/7893-1

Saksbehandler: Emil Andre

Andersen

B-Sak: Helhetlig gjennomgang av politisk organisering og rådgivende organer fra kommunestyreperioden 2027–2031

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Gruppelederutvalg	

Rådmannens innstilling/drøfting

1. Utvalg for plan og utvikling og Utvalg for kultur og levekår slås sammen til ett hovedutvalg fra kommunestyreperioden 2027–2031.
2. Kommuneplanutvalget avvikles som eget politisk organ fra kommunestyreperioden 2027–2031, og utvalgets oppgaver overføres til formannskapet.
3. Eldrerådet og Råd for personer med funksjonsnedsettelse slås sammen til ett felles rådgivende organ fra kommunestyreperioden 2027–2031.
4. Antall medlemmer i kommunestyret reduseres fra 21 til 17 representanter, og antall medlemmer i formannskapet reduseres fra 7 til 5 representanter fra kommunestyreperioden 2027–2031.
5. Dersom Utvalg for kultur og levekår, Utvalg for plan og utvikling eller Kommuneplanutvalget videreføres som egne organer etter politisk behandling, reduseres medlemstallet henholdsvis fra 7 til 5 medlemmer for utvalgene og fra 10 til 6 medlemmer for kommuneplanutvalget.
6. Ordinære møter i formannskap, politiske utvalg og rådgivende organer skal som hovedregel avholdes på ettermiddags- eller kveldstid når dette er forenlig med forsvarlig møteavvikling.
7. Rådmannen bes utarbeide forslag til nødvendige endringer i politisk reglement, delegeringsreglement og øvrige styringsdokumenter som følge av vedtaket. Endringene trer i kraft ved konstituering av nytt kommunestyre etter kommunevalget i 2027.

Kommunestyret legger til grunn at tiltakene samlet skal bidra til tydeligere styringslinjer, redusert dobbeltbehandling, mer helhetlig politisk behandling og en forventet årlig effektiviseringsgevinst på om lag **kr 1,2–1,6 millioner**.

Saken avgjøres av

Partsammensatt utvalg

Vedlegg

Saksopplysninger

Saken legges frem som et svar på formannskapets bestilling i sak 65/2026 i møte den 10.06.2026: *2. a. Formannskapet, med gruppelederutvalget som arbeidsgruppe, får i oppdrag å vurdere om dagens politiske organisering kan forbedres.*

Kommunestyret har ansvar for å fastsette kommunens politiske organisering og delegasjon av myndighet.

Som ledd i arbeidet med organisatorisk utvikling, effektiv ressursutnyttelse og tydelig rollefordeling mellom politiske organer og administrasjonen er det gjennomført en vurdering av kommunens politiske struktur.

Gjennomgangen omfatter følgende forslag:

- Sammenslåing av Utvalg for plan og utvikling og Utvalg for kultur og levekår til ett hovedutvalg.
- Overføring av kommuneplanutvalgets oppgaver til formannskapet og avvikling av kommuneplanutvalget som eget organ.
- Sammenslåing av Eldrerådet og Råd for personer med funksjonsnedsettelse til ett felles rådgivende organ.
- Reduksjon i antall medlemmer i kommunestyret.
- Reduksjon i antall medlemmer i politiske utvalg og formannskap.
- Vurdering av møtetidspunkt som virkemiddel for å redusere kommunens kostnader.

Målet med forslagene er å redusere unødvendig møteaktivitet, forenkle beslutningslinjene og bedre ressursutnyttelsen uten å redusere kommunestyrets styringsmulighet eller innbyggernes mulighet for demokratisk medvirkning.

Forslagene innebærer endringer i kommunens politiske organisering. Av hensyn til forutsigbarhet for folkevalgte, politiske partier og administrasjonen foreslås det at endringene gjennomføres fra ny kommunestyreperiode etter kommunevalget i 2027.

Kommuneloven § 5-5 fastsetter minimumskrav til antall medlemmer i kommunestyret. Det vurderes derfor om kommunestyret kan reduseres fra 21 til 17 representanter uten at dette svekker kommunestyrets evne til å ivareta sine oppgaver.

Kommuneloven § 5-7 gir kommunestyret adgang til å opprette politiske utvalg etter kommunens behov. Loven regulerer ikke hvor mange medlemmer slike utvalg skal ha. Det vurderes derfor om antall medlemmer i enkelte politiske organer kan reduseres som et effektiviseringstiltak.

Følgende størrelser vurderes:

- Formannskapet reduseres fra 7 til 5 medlemmer.
- Utvalg for kultur og levekår reduseres fra 7 til 5 medlemmer dersom utvalget videreføres.
- Utvalg for plan og utvikling reduseres fra 7 til 5 medlemmer dersom utvalget videreføres.
- Kommuneplanutvalget reduseres fra 10 til 6 medlemmer dersom utvalget videreføres.

Dagens organisering består blant annet av:

- Kommunestyret med 21 medlemmer og 14 møter per år.
- Formannskapet med 7 medlemmer og 16 møter per år.
- Utvalg for plan og utvikling med 7 medlemmer og 13 møter per år.
- Utvalg for kultur og levekår med 7 medlemmer og 13 møter per år.
- Kommuneplanutvalget med 10 medlemmer og 13 møter per år.
- Eldrerådet med 5 medlemmer og 9 møter per år.
- Råd for personer med funksjonsnedsettelse med 8 medlemmer og 8 møter per år.

Samlet innebærer dette om lag 86 politiske møter årlig.

Miljøkonsekvenser

Forslaget vurderes ikke å ha direkte miljømessige konsekvenser.

Forslaget kan indirekte bidra til redusert møteaktivitet og redusert reisevirksomhet for folkevalgte og administrasjonen. Eventuelle miljøeffekter vurderes som begrensede.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget innebærer en reduksjon i den ordinære møtevirksomheten fra 86 til 52 møter per år, tilsvarende 34 færre møter eller om lag 40 prosent reduksjon.

Redusert møteaktivitet forventes å gi gevinster gjennom lavere utgifter til møtegodtgjørelser, tapt arbeidsfortjeneste og administrativ møteoppfølging.

Sammenslåing av Utvalg for plan og utvikling og Utvalg for kultur og levekår

Sammenslåingen reduserer møteaktiviteten fra 26 til 13 møter per år og innebærer at ett politisk organ med tilhørende møteadministrasjon bortfaller.

Besparelsen forventes å komme fra:

- reduserte møtegodtgjørelser til folkevalgte,
- redusert utbetaling av tapt arbeidsfortjeneste,
- lavere utgifter til møteforberedelser og møteadministrasjon,
- redusert ressursbruk til saksutredning, innkalling, protokollføring og oppfølging.

Tiltaket forventes å gi en årlig økonomisk gevinst på om lag **kr 310 000–335 000**.

Overføring av kommuneplanutvalgets oppgaver til formannskapet

Kommuneplanutvalget avvikles som eget politisk organ, og oppgavene overføres til formannskapet.

Besparelsen forventes å komme fra:

- bortfall av 13 møter per år,
- reduserte møtegodtgjørelser,
- redusert utbetaling av tapt arbeidsfortjeneste,
- redusert administrativ støtte og møteforberedelse,
- lavere ressursbruk til saksbehandling, innkallinger og protokoller.

Tiltaket forventes å gi en årlig økonomisk gevinst på om lag **kr 375 000–395 000**.

Sammenslåing av Eldrerådet og Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Ved å etablere ett felles rådgivende organ reduseres møteaktiviteten fra 17 til om lag 9 møter per år.

Besparelsen forventes å komme fra:

- færre møtegodtgjørelser,
- redusert utbetaling av tapt arbeidsfortjeneste,
- mindre administrativ møteoppfølging,
- redusert behov for utsending, protokollføring og koordinering.

Tiltaket forventes å gi en årlig økonomisk gevinst på om lag **kr 120 000–135 000**.

Reduksjon i antall kommunestyrerepresentanter

Kommunestyret foreslås redusert fra 21 til 17 representanter.

Besparelsen forventes å komme fra:

- lavere faste godtgjørelser,
- lavere møtegodtgjørelser,
- reduserte utgifter til opplæring og folkevalgtopplæring,
- reduserte kostnader til administrativ oppfølging,
- lavere utgifter til reiser og andre folkevalgtrelaterte kostnader.

Tiltaket forventes å gi en årlig økonomisk gevinst på om lag **kr 120 000–170 000**.

Reduksjon i antall medlemmer i politiske utvalg

Formannskapet foreslås redusert fra 7 til 5 medlemmer. Tilsvarende reduksjoner kan gjennomføres i øvrige utvalg dersom disse videreføres.

Besparelsen forventes å komme fra:

- færre møtegodtgjørelser,
- redusert utbetaling av tapt arbeidsfortjeneste,
- lavere utgifter til opplæring,
- redusert administrativ oppfølging av folkevalgte.

Tiltaket forventes å gi en årlig økonomisk gevinst på om lag **kr 80 000–130 000**.

Møtetidspunkt for politiske møter

I dag avholdes de fleste møter i formannskap, politiske utvalg og rådgivende organer på dagtid. Dette medfører utgifter til erstatning for tapt arbeidsfortjeneste for folkevalgte som må fratre ordinært arbeid for å delta i møter.

Det kan vurderes om ordinære møter i større grad legges til ettermiddag eller kveldstid. En slik omlegging vil kunne redusere kommunens utgifter til tapt arbeidsfortjeneste.

Basert på foreslått organisering er det lagt til grunn at om lag 38 møter årlig kan være aktuelle for kveldsavvikling.

Brutto besparelse forventes å komme fra:

- redusert utbetaling av tapt arbeidsfortjeneste,
- færre arbeidsrelaterte fravær hos folkevalgte.

Brutto gevinst beregnes til:

- Lavt anslag: 38 møter $\times$ 5 deltakere $\times$ kr 1 500 = kr 285 000
- Høyt anslag: 38 møter $\times$ 5 deltakere $\times$ kr 2 500 = kr 475 000

Brutto besparelse vurderes dermed til **kr 285 000–475 000 per år**.

Dersom det legges til grunn at gjennomsnittlig syv folkevalgte per møte mottar erstatning for tapt arbeidsfortjeneste, øker beregnet brutto besparelse til om lag **kr 399 000–665 000 per år** (38 møter $\times$ 7 deltakere $\times$ kr 1 500–2 500). Etter fradrag for anslåtte merkostnader til administrativ overtid og møtebetjening på kr 38 000–114 000 per år, vil netto økonomisk gevinst kunne utgjøre om lag **kr 285 000–627 000 per år**.

Samtidig vil kveldsmøter medføre økte kostnader til administrativ møtebetjening.

Merkostnaden forventes å komme fra:

- overtid for administrative medarbeidere,
- forskjøvet arbeidstid,
- møteadministrasjon utenfor ordinær arbeidstid,
- praktisk møtegjennomføring og politisk sekretariatsfunksjon.

Det legges til grunn at to administrative medarbeidere må påregnes overtid eller forskjøvet arbeidstid i forbindelse med møteavviklingen.

Merkostnad beregnes til:

- Lavt anslag: 38 møter $\times$ kr 1 000 = kr 38 000

- Høyt anslag: 38 møter × kr 3 000 = kr 114 000

Administrativ merkostnad vurderes dermed til **kr 38 000–114 000 per år**.

Etter fradrag for beregnede merutgifter til administrativ møtebetjening vurderes netto økonomisk gevinst til:

- Lavt anslag: kr 285 000 – kr 114 000 = kr 171 000
- Høyt anslag: kr 475 000 – kr 38 000 = kr 437 000

Rådmannen vurderer derfor at en overgang til ettermiddags- og kveldsmøter kan gi en **netto økonomisk gevinst** på om lag **kr 175 000–450 000 per år**.

Samlet økonomisk effekt

Tiltak	Årlig gevinst
Sammenslåing UPU og UKL	kr 310 000–335 000
Avvikling kommuneplanutvalg	kr 375 000–395 000
Sammenslåing rådgivende råd	kr 120 000–135 000
Reduksjon kommunestyre	kr 120 000–170 000
Reduksjon utvalgsmedlemmer	kr 80 000–130 000
Sum organisatoriske tiltak	kr 1 005 000–1 165 000
Kveldsmøter (netto)	kr 175 000–450 000
Samlet mulig gevinst	kr 1 180 000–1 615 000

I tillegg kommer gevinster som er vanskelig å tallfeste økonomisk, blant annet:

- mindre dobbeltbehandling av saker,
- færre møtearenaer,
- enklere politiske beslutningslinjer,
- redusert administrativ koordinering,
- redusert behov for opplæring og oppfølging av folkevalgte,
- mer effektiv bruk av leder- og fagressurser,
- kortere saksbehandlingstid i politiske prosesser.

Vurdering

Rådmannen vurderer at Hol kommune i dag har en politisk organisering med flere organer som har til dels overlappende ansvarsområder. Dette medfører økt møteaktivitet, mer administrativ oppfølging og lengre beslutningsprosesser enn nødvendig.

Forslagene bygger på følgende prinsipper:

- tydelig rollefordeling,
- hensiktsmessige beslutningsnivå,
- redusert dobbeltbehandling,
- effektiv bruk av politiske og administrative ressurser,
- helhetlige politiske vurderinger.

Sammenslåing av Utvalg for plan og utvikling og Utvalg for kultur og levekår

Samfunnsutvikling, folkehelse, kultur, oppvekst, boligpolitikk og næringsutvikling er områder som i stor grad må vurderes samlet.

Flere saker behandles i dag innenfor fagområder som påvirker hverandre direkte. Dagens organisering med to separate utvalg medfører tidvis behov for koordinering og overlappende politiske prosesser.

Rådmannen vurderer at ett hovedutvalg vil gi mer helhetlige politiske vurderinger, redusere behovet for koordinering mellom utvalgene og bidra til mer effektiv politisk behandling.

Overføring av kommuneplanutvalgets oppgaver til formannskapet

Kommuneplanutvalgets oppgaver er tett knyttet til formannskapetets ansvar for økonomi, strategi og samfunnsutvikling.

Rådmannen vurderer at formannskapet er kommunens naturlige organ for behandling av overordnede plan- og strategisaker. Avvikling av kommuneplanutvalget vil redusere antall møter og administrative prosesser uten at kvaliteten på den politiske behandlingen svekkes.

Sammenslåing av Eldrerådet og Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Begge rådene behandler mange av de samme temaene og gir ofte uttalelser i de samme sakene.

Rådmannen vurderer at et felles rådgivende organ kan gi mer helhetlige innspill i saker som gjelder universell utforming, helse- og omsorgstjenester, tilgjengelighet, transport, boligpolitikk og samfunnsdeltakelse.

Et felles råd vurderes å kunne gi bedre samordning av brukermedvirkningen samtidig som representasjon fra begge målgruppene opprettholdes.

Reduksjon i antall kommunestyrerepresentanter

Hol kommune har i dag et kommunestyre som ligger betydelig over lovens minimumskrav.

Rådmannen vurderer at et kommunestyre på 17 representanter fortsatt vil sikre bred politisk representasjon og god demokratisk forankring, samtidig som kostnadene reduseres.

Reduksjon i antall medlemmer i politiske utvalg

Rådmannen vurderer at dagens utvalgsstørrelser er større enn nødvendig for å ivareta utvalgenes funksjon.

Mindre utvalg vil kunne bidra til mer effektive møter, kortere behandlingstid, tydeligere ansvarslinjer og lavere kostnader.

Møtetidspunkt for politiske møter

I dag avholdes de fleste møter på dagtid, noe som medfører betydelige kostnader knyttet til tapt arbeidsfortjeneste.

Rådmannen vurderer at det bør vurderes om ordinære møter i større grad kan legges til ettermiddags- eller kveldstid.

De beregnede gevinstene ved kveldsmøter er nettoestimerer der forventede merkostnader til administrativ overtid allerede er trukket fra. Rådmannen vurderer derfor at redusert bruk av tapt arbeidsfortjeneste i de fleste tilfeller vil overstige merkostnadene ved administrativ møtebetjening.

Samlet vurdering

Rådmannen vurderer at forslagene samlet vil bidra til:

- tydeligere styringslinjer,
- mer helhetlige politiske vurderinger,
- færre møter,
- mindre dobbeltbehandling,
- bedre ressursutnyttelse,
- kortere beslutningsprosesser,
- redusert administrativ ressursbruk,
- lavere kostnader til politisk virksomhet.

Forslagene innebærer en mer hensiktsmessig organisering av kommunens politiske virksomhet samtidig som den demokratiske legitimiteten opprettholdes.

På denne bakgrunn anbefales det at endringene gjennomføres fra kommunestyreperioden 2027–2031.